

Jaargang 3 • nummer 1
februari 2005
Tweemaandelijks nieuwsbrief

Ver. Uitg.: Gerolf Annemans,
Madouplein 8 bus 9, 1210 Brussel.

1

• Economisch congres:
**ONDERNEMEND
VLAANDEREN**

2

• Groeipolen en
netwerken: bronnen
van welvaart

3

• Meer welvaart door
een vlaktaks?
• Groeipolen (vervolg)

4

• EUR/USD: Quo Vadis?

Oprichten bedrijf

gemiddeld aantal dagen

Australië 2

US 5

EU-15* 31

Frankrijk 8

Nederland 11

UK 18

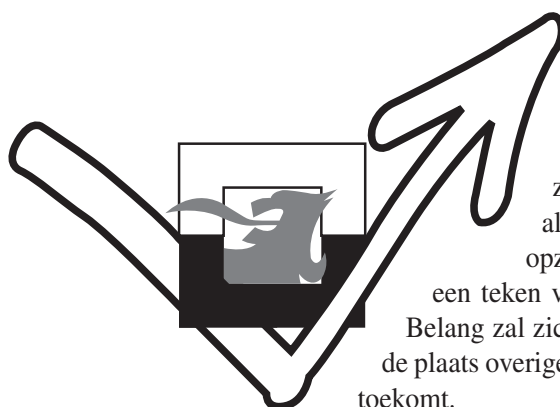
België 34

Duitsland 45

* zonder GH Luxemburg
Bron: Wereldbank,
Doing Business 2005.

Economisch congres: ONDERNEMEND VLAANDEREN, welvaart voor iedereen

Het Vlaams Belang maakt van het voorlopig verkiezingsloze jaar 2005 gebruik om een nieuwe stap te zetten in de ontwikkeling van zijn economisch programma. In november zal een groot economisch congres worden gehouden onder de titel: Ondernemend Vlaanderen, welvaart voor iedereen. De leugen dat wij geen economisch programma hebben zal verder onmaskerd worden. Maar er is meer. Dit congres zal nieuwe standaarden plaatsen voor een beter economisch klimaat in Vlaanderen. De politieke tegenstanders zijn nu al zenuwachtig. In diverse interviews en aankondigingen wordt op dit economisch congres van het Vlaams Belang reeds ingespeeld.

Terecht. Door dit congres en door het **Manifest Ondernemend Vlaanderen**, waar dit congres zal in uitmonden, zal het Vlaams Belang zich definitief opstellen als een echt alternatief voor het huidige - in heel wat opzichten rampzalige - beleid en dus als een teken van hoop voor Vlaanderen. Het Vlaams Belang zal zich in het midden van het debat plaatsen, de plaats overigens die de grootste partij van Vlaanderen toekomt.

Het congres wordt goed voorbereid. In de eerstvolgende maanden voor de zomer, loopt de eerste fase, tijdens dewelke het Vlaams Belang voornamelijk het oor te luisteren wil leggen. Tijdens deze fase worden grote economische actoren, economische organisaties, vakbonden, kamers van koophandel en de academische wereld aangeschreven met een Ontwerpmanifest waarover het Vlaams Belang de dialoog wil aangaan. Tevens worden ondernemingen, ondernemers en werknemers bezocht in een Ronde Van Vlaanderen waarin mandatarissen en specialisten van onze partij met bedrijfsbezoeken en gesprekken het materiaal, de klachten, de ideeën en de ervaringen zullen verzamelen op basis waarvan nadien zal worden gewerkt om te komen tot het alternatief voor het huidige beleid.

Tijdens de zomer reeds gaan de eerste werkgroepen aan de slag. Gewerkt zal worden vanuit de volgende invalshoeken: de economische principes, de weg van een Belgisch naar een Vlaams beleid, de factoren van economische ontwikkeling, de openbare financiën en de fiscale druk, andere omgevingsfactoren van het economisch beleid zoals milieu en administratie en tot slot de visie op de internationale positie van Vlaanderen.

Doe mee en schrijf in om mee te werken aan dit congres (ondernemend.vlaanderen@vlaamsbelang.org). Dit is zeer belangrijk voor de toekomst van onze partij.

Gerolf Annemans

Groeipolen en netwerken: bronnen van welvaart

Michael Porter, auteur van bekende management-boeken en hoogleraar economie aan de prestigieuze universiteit van Harvard, is één van de grondleggers van de moderne groeipolentheorie. In zijn standaardwerk 'The Competitive Advantage of Nations' wijst hij op het toenemend belang van regionale groeipolen - 'clusters' in het moderne economische jargon - als bron van kennis, innovatie en toegevoegde waarde en als motor van economische ontwikkeling.

GROEIPOOLTHEORIE

Reeds een veertigtal jaar eerder, in 1950, beschreef de Franse econoom François Perroux in het boek 'Economic Spaces: Theory and application' de economische aspecten van groeipolen, voortbouwend op het werk van Schumpeter. Deze Oostenrijkse econoom introduceerde de stelling dat ondernemers ('entrepreneurs') de motor van de economische groei vormen. Volgens Perroux start economische groei steeds bij een sleutelbedrijf. Dit kan een bepaalde onderneming zijn - bijvoorbeeld een autofabriek of textielbedrijf - maar ook een universiteit. Andere bedrijven, waarmee het sleutelbedrijf op de een of andere manier samenwerkt, vestigen zich in de buurt van het sleutelbedrijf waardoor de regio een plaatselijke groei doormaakt. Een viertal polarisatie-effecten zorgen vervolgens voor een versnelling en versterking van de groei: technische synergieën lokken andere bedrijven, inkomenspolarisatie trekt dienstverlenende bedrijven aan, psychologische polarisatie zorgt voor een positief regionaal imago en geografische polarisatie versterkt het geheel van het productiemilieu. Perroux verwijst vaak naar het Duitse Ruhrgebied als typisch voorbeeld van een succesvolle groeipool.

ECONOMISCHE NETWERKEN EN GROEIPOLEN ZIJN NIET MAAKBAAR

Het technologisch succes van *Silicon Valley* (Californië) - meer bepaald de halfgeleiderindustrie, computerrevolutie en biotechnologie - in de jaren '70 en '80 van vorige eeuw deed Europese beleidsmakers dromen van eigen regionale groeipolen, ook in onze contreien. De toekomstgerichte eerste Vlaamse minister-president Gaston Geens gaf de Vlaamse economie met zijn DIRV-actie (of voluit Derde Industriële Revolutie in Vlaanderen-actie) en met de beurs *Flanders Technology International* opgemerkte impulsen.

Ondertussen blijkt echter dat verschillende Europese regionale overheden falen in de creatie van groeipolen en dat het verhoopte groeipooleffect uitblijft. Ze trekken geen lessen uit het grotendeels mislukte beleid uit het verleden, zoals het Vlaamse

initiatief *Flanders Language Valley*. De moderne geografisch-economische theorie blijft echter het belang van regionale clusters benadrukken daar het aanzienlijke schaalvoordelen kan opleveren. Als gevolg hiervan zet quasi iedere regio een eigen groeipoolbeleid op poten in de hoop het Duitse en Californische technologisch succes te evenaren. Dit is nochtans een kwetsbare opstelling. De klemtoon op high-tech activiteiten in het regionale innovatiebeleid is riskant, omdat moeilijk valt in te schatten wat de technologieën van morgen zullen zijn. Waarom zouden ambtenaren beter in staat zijn groeikansen in de markt te ontwaren dan ondernemers? De Zweedse minister van Economie vergeleek ooit de beslissing van Volvo om personenauto's te verkopen in Amerika met het verkopen van 'koelkasten aan eskimo's'. Later bleken de VS voor Volvo de meest winstgevendende markt. Dergelijke voorbeelden tonen aan de overheid zich niet in de plaats van ondernemers moet stellen en dat pogingen van regio's om formules van een andere regio te imiteren niet leiden tot economische succesverhalen.

TRADITIE

Hedendaagse geografen en economen verwijzen steeds meer naar regiospecifieke elementen aan de basis van kennis en innovatie. Innovatie is mensenwerk: de Schumpeteriaanse entrepreneur onderhoudt relaties met anderen in zijn omgeving en ontleent daaraan juist de inspiratie en creativiteit die nodig zijn voor innovatie. Italiaanse economen bemerken opvallende verschillen in de ontwikkeling van groeipolen in Noord- en Zuid-Italië. De les die beleidsmakers uit de sociaal-wetenschappelijke literatuur over kennis, innovatie en regionale ontwikkeling moeten trekken is deze: onderzoek alles, maar behoud het goede. Regio's kunnen beter uitgaan van de activiteiten waar ze traditioneel goed in zijn en die passen bij het sociale klimaat van de streek. Juist binnen die unieke regionaal-sociaal-economische structuur liggen reële kansen voor vernieuwing en is een koppeling met moderne trends mogelijk.

OVERHEID

Groeipolen en netwerken ontstaan op een organische manier. Nobelprijswinnaar Friedrich Hayek wees er al op dat de rol van de overheid zich moet beperken tot het scheppen van de juiste voorwaarden voor spontane economische groei. Met andere woorden een groot deel van de aandacht van de overheid moet gericht zijn op het wegwerken van knelpunten en flessenhalzen in de infrastructuur om organische gegroeide netwerken en groeipolen voluit kansen te geven. We kunnen spontaan enkele voor de hand liggende knelpunten in Vlaanderen opsommen: de

Vervolg op pagina 3

Meer welvaart door een vlaktaks?

Weinig belastingplichtigen zullen ons tegenspreken, wanneer we stellen dat de jaarlijkse invulling van de belastingbrief alsmaar ingewikkelder wordt. Men moet bijna een fiscaal expert zijn om een correcte aangifte in te dienen. De complexiteit, maar meer nog de zware fiscale druk leidt tot massale belastingontduiking en een florierende zwarte economie, schrikt potentiële investeerders af en zorgt voor een enorme administratieve last. Een radicale hervorming van ons fiscaal stelsel zou met al deze problemen komaf kunnen maken en tegelijkertijd een enorme stimulans voor de economie kunnen vormen. Het tovermiddel? Een vlaktaks, beter gekend onder de Engelse term 'flat tax'.

Momenteel worden Belgische inkomens belast volgens een progressief systeem, gaande van een marginale aanslagvoet van 25% tot maximaal 50%. Hoe hoger de inkomensschijf, hoe hoger het belastingtarief. Deze progressiviteit verdwijnt bij de vlaktaks; iedereen wordt tegen hetzelfde tarief belast, ongeacht de hoogte van het inkomen. Een ander belangrijk principe van de vlaktaks is dat elke vorm van inkomen slechts één maal belast mag worden. Nu worden bijvoorbeeld dividenden twee maal belast, terwijl extralegale voordelen aan iedere vorm van heffing ontsnappen.

Bij een vlaktaks worden alle aftrekposten en vrijstellingen afgeschaft, enkel een eerste belastingvrije schijf blijft behouden. Lonen en pensioenen boven de drempelwaarde zijn aan de vlaktaks onderhevig. Het belastbaar inkomen bij vennootschappen bestaat uit de omzet verminderd met alle uitgaven (aankopen, lonen, investeringen,...) waarop de vlaktaks wordt toegepast. Gedaan dus met ellenlange discussies met de fiscus over afschrijvingen en andere al dan niet terechte aftrekposten.

De Kanaaleilanden Jersey (1940), Guernsey (1960) en Hongkong (1947) schakelden als eersten over op een vlaktaks. Medio de jaren negentig volgden de drie Baltische staten. Hun economisch succes inspireerde Rusland dat in 2001 een vlakke personenbelasting van amper 13% invoerde. In de volgende vier jaar verdubbelde de totale Russische opbrengst in de personenbelasting. In 2003 volgden Servië, Oekraïne en Slovaakse. Waarnemers zijn het erover eens dat de aanzienlijke economische expansie in al deze landen minstens gedeeltelijk toe te wijzen is aan het eenvoudige fiscale regime. Momenteel bereidt de Amerikaanse president Bush een vlakke belasting voor. Ook in het Verenigd Koninkrijk en Nederland gaan steeds meer stemmen op voor een dergelijke fiscale hervorming.

Voorstanders wijzen stevast op de gunstige gevolgen zoals meer tewerkstelling, minder kapitaalvlucht, enorme fiscale

administratieve vereenvoudiging, stijgende overheidsinkomsten, minder belastingfraude en een verhoogde aantrekkelijkheid in het buitenland. Tegenstanders hebben vooral moeite met het vermeend asociaal karakter van het systeem. Een aanzienlijke eerste belastingvrije som kan hier echter reeds heel wat soelaas bieden.

Een vlaktaks is eenvoudig, economisch efficiënt en eerlijk. De universiteit van Leiden berekende dat Nederland tegen 28% een budgettair neutrale vlaktaks kan invoeren - een belastingvrije som inbegrepen. Waarop wachten onze politici om hier het debat te voeren?

**Contactadres Financieel-Economische Commentaren:
Madouplein 8 bus 9, 1210 Brussel • Fax: 02.218.19.58
Abonneer via fec@vlaamsbelang.org, ook voor tussentijdse
nieuwsflitsen en deze nieuwsbrief in PDF-formaat.**

Vervolg van pagina 2

verlenging van de startbaan van Deurne, de volmaking van de ring rond Antwerpen en rond Brussel, de uitdieping van de Schelde, de aanleg van de IJzeren Rijn, de ontsluiting van de Zeebrugse haven, de aanleg van bedrijventra voor afsplitsbedrijven rond universiteiten, de inperking van de administratieve molen, enz.

ONDERWIJS

Professor ruimtelijke economie en voorzitter van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) Peter Nijkamp, onderzocht recentelijk de effecten van overheidsinvesteringen op de economische groei.¹ Hij concludeert: "Het blijkt dat met name investeringen in onderwijs en onderzoek relatief hoge maatschappelijk-economische revenuen opleveren. Dit resultaat onderstreept het belang van kennis en kennisinvesteringen voor sociaal-economische ontwikkeling." Daarmee is nog eens aangetoond dat kennisvoorsprong onontbeerlijk is in de ontwikkeling van groeipolen omdat ze op die manier leidt tot jobs, welvaart en toegevoegde waarde.

Vlaanderen heeft het beste onderwijs ter wereld. Kennis is ons sterk punt, ons competitief voordeel. De Vlaamse overheid moet de knelpunten voor de ontwikkeling van de kenniseconomie afbouwen terwijl ondernemers dit competitief voordeel waar mogelijk moeten benutten.

¹ NIJKAMP, P., *Groei, kennis en overheid - Een meta-analytische verkenning naar kennisinfrastructuur*, Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Amsterdam 2002, 31pp.

EUR/USD: Quo Vadis?

De kostprijs van één euro schommelt momenteel rond de 1,30 Amerikaanse dollar. Dit is weliswaar lager dan het record van ruim 1,36 USD eind 2004, maar nog steeds bijna 45% hoger dan het absoluut dieptepunt van 0,83 dollar in 2000. De meeste waarnemers voorspellen een verdere daling van de 'greenback'. Sommige economen verwachten zelfs dat de dollar nog 40% kan dalen, tot een koers van 1,80 USD voor een euro. Een rampzalig vooruitzicht voor de Europese economie.

Het tekort op de Amerikaanse handelsbalans - in 2004 gestegen tot een recordhoogte van bijna 618 miljard USD of 6% van het BBP - en het begrotingstekort zijn de belangrijkste oorzaken van de zwakke dollar. Aangezien de binnenlandse spaarquote veel te laag is om deze 'twin deficits' te financieren, moeten de VS steeds meer een beroep doen op buitenlandse beleggers. De vraag is hoe lang dit nog kan duren: gezien de voortdurende daling van de dollar kunnen de VS niet langer rekenen op private investeerders. Centrale banken daarentegen blijven voorlopig de munt ondersteunen door de aankoop van Amerikaans overheidspapier. Aziatische centrale banken, de Chinese en Japanse in het bijzonder, interveniëren fors om hun eigen munten voldoende laag te houden ten opzichte van de dollar en aldus hun economische groei te vrijwaren. Hierdoor komen deze landen echter in een vicieuze cirkel terecht: om forse wisselkoersverliezen te vermijden zijn ze verplicht dollars te blijven aankopen waardoor Amerika niet gedwongen wordt pijnlijke budgettaire en/of monetaire maatregelen te nemen.

Het Aziatisch wisselkoersbeleid blijkt tot nu toe succesvol, waardoor het vooral Europa is dat te lijden heeft onder de tuimelende dollar. Het is de Eurozone die opdraait voor de Amerikaanse overconsumptie via een sterke stijging van de euro-dollar koers. Daarenboven blijkt het geduld van bepaalde centrale banken op te raken; zowel de Russische maar ook Koreaanse en Indonesische nationale bank overwegen een

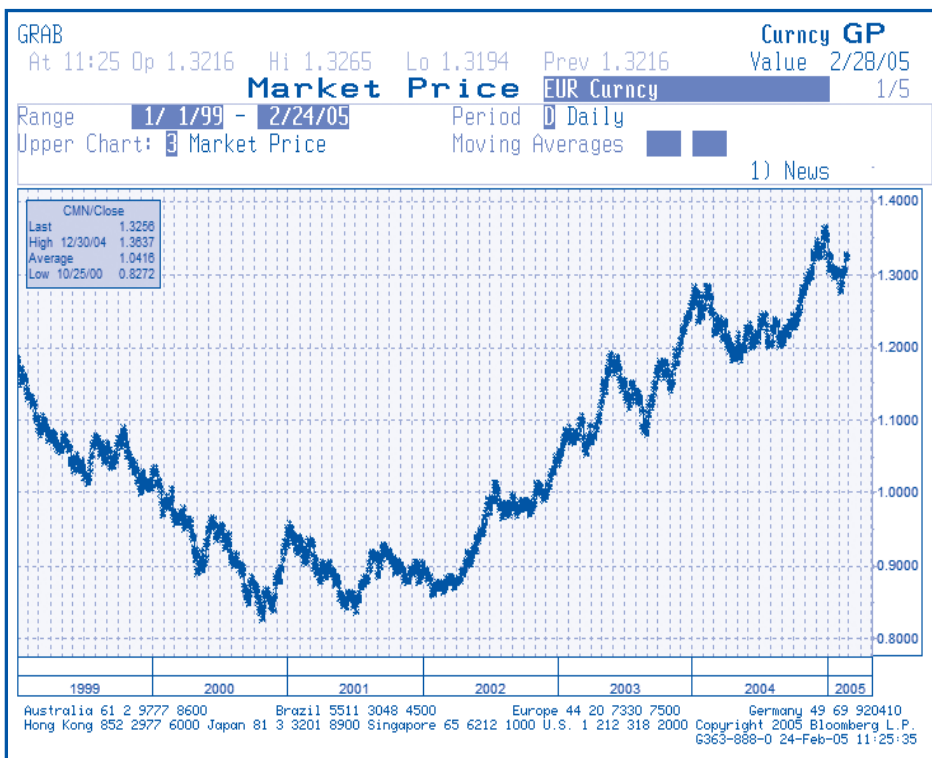
deel van hun enorme dollarreserves te ruilen tegen euro's. Zelfs de Chinese centrale bank, na Japan de grootste houder van dollars, zou ondertussen minder geneigd zijn Amerikaanse schatkistcertificaten aan te kopen. Een verdere opwaartse druk op de euro lijkt dan ook onvermijdelijk. Amerikanen wijzen stevast op de zwakke economische groei in Europa en de weigering van Aziatische landen om hun munten te laten appreciëren als belangrijkste oorzaken van de sterke euro. Over hun eigen tekorten spreken ze liever niet.

Optimisten menen dat de dollardaling geen wezenlijke problemen zal veroorzaken voor de wereldeconomie. Ze verwijzen hiervoor naar het eind van de jaren '80 toen de dollar eveneens een scherpe val maakte zonder de economie echt in gevaar te brengen. Er zijn echter twee fundamentele verschillen: toen was het tekort op de Amerikaanse handelsbalans slechts de helft van nu en was Amerika nog steeds een netto buitenlandse crediteur terwijl het ondertussen de belangrijkste mondiale debiteur is

geworden. Pessimisten daarentegen zien nu meer parallellen met de jaren '70 en het einde van Bretton Woods of het systeem van vaste wisselkoersen. Net zoals vandaag werd deze periode gekenmerkt door grote begrotingstekorten, een expansieve monetaire politiek, stijgende olieprijsen, een tuimelende dollar en uitzichtloze Amerikaanse oorlogskosten. Vervang Vietnam door Irak en we hebben het recept voor een harde landing van de wereldeconomie, al-

des de redenering. Om dit scenario te vermijden zullen de drie belangrijkste economische regio's - Amerika, Azië en Europa - maatregelen moeten nemen.

De VS moeten beseffen dat ze hun tekorten niet blijvend kunnen laten oplopen en hun binnenlandse economische problemen niet langer op het buitenland kunnen afwentelen. De Aziatische tijgers moeten leren leven met sterkere munten, vooral China zou zich niet langer mogen verzetten tegen een stijging van de yuan. Europa moet zorgen voor een sterkere economische groei. Aangezien het monetaire beleid nog steeds bijzonder expansief is, moet dit gebeuren via budgettaire ingrepen.

Grafiek: Koers EUR/USD sinds invoering euro (1 januari 1999 - 28 februari 2005).